

Raport pe 2011/2012

Analiza situației actuale a turismului de drumeție de-a lungul Dunării

Sinteză

Suștinut prin subvenții din partea
Ministerului Federal al Economiei, Familiei și Tineretului din Austria

This project is co-financed by the European Union
under the preparatory action "Sustainable Tourism".
The sole responsibility of this publication lies with the author.
The European Commission is not responsible for any use
that may be made of the information contained therein.

Tipar:

Publicat de

Naturefriends International

Diefenbachgasse 36, 1150 Viena

Tel.: +43 1 8923877

Fax: +43 1 812 97 89

www.nf-int.org

WGD Tourismus GmbH

Lindengasse 9, 4040 Linz

Tel.: +43 (0) 732/7277-800

Fax: +43 (0) 732/7277-804

www.donausteig.com

Cu sprijinul

Ministerului Federal al Economiei, Familiei și Tineretului din Austria

Stubenring 1, 1011 Viena

www.bmwfj.gv.at

și al

Comisiei Europene, DG Întreprinderi și Industrie

Unitatea R4 Comunicări și Informare

BREY 13/092

B - 1049 Bruxelles (Belgia)

<http://ec.europa.eu/enterprise>

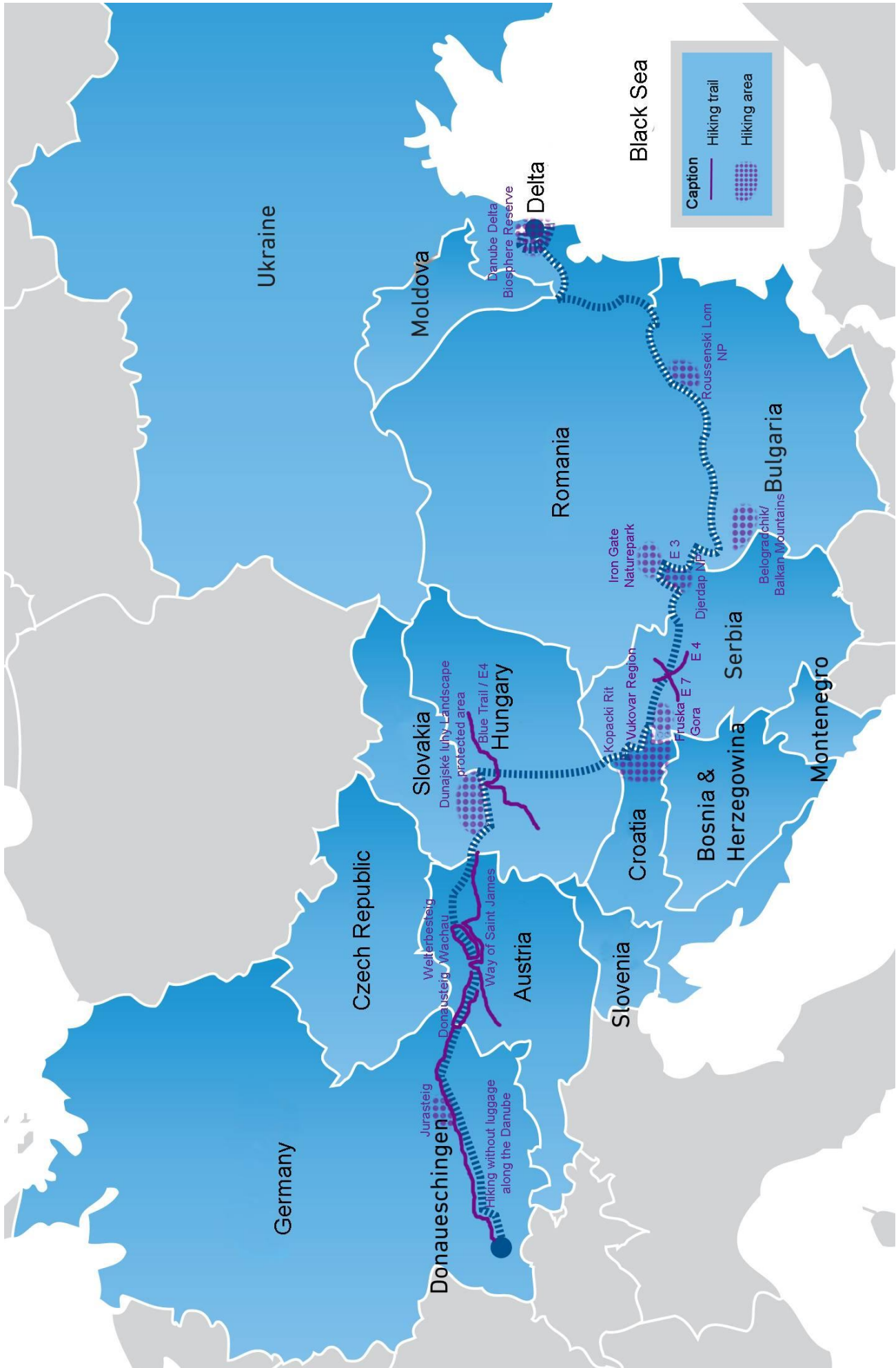
Cercetare, elaborare și redactare

Christian Baumgartner, Naturefriends International

Cathrine Schwenoha, Naturefriends International

Petra Riffert, WGD

Tina Haderer, WGD

CUPRINS

1.	Introducere – Drumeții transfrontaliere de-a lungul Dunării	5
1.1.	Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării	6
1.2.	Scopuri și metodologie	7
2.	Situația generală pe țări.....	7
2.1.	Germania	7
2.2.	Austria.....	8
2.3.	Slovacia	10
2.4.	Ungaria.....	11
2.5.	Croația	12
2.6.	Serbia.....	12
2.7.	Bulgaria	13
2.8.	România	14
2.9.	Moldova.....	15
2.10.	Ucraina.....	16
3.	Concluzii.....	17
4.	Anexă	20
4.1.	Surse și bibliografie	20
4.2.	Ilustrații.....	20
4.3.	Puncte de contact pentru turismul pe Dunăre și/sau de drumeție.....	21

1. INTRODUCERE – DRUMEȚII TRANSFRONTALIERE DE-A LUNGUL DUNĂRII

Dunărea este al doilea fluviu din Europa ca dimensiune, având o lungime totală de 2.880 km. Acest curs de apă extrem de important își are izvoarele în Germania și trece prin Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România și Moldova, pentru ca în cele din urmă să se verse în Marea Neagră atingând Ucraina în Delta Dunării. Astfel, multe țări europene au în comun Dunărea și potențialul său economic, natural și turistic, fluviul creând o legătură între țările, culturile, oamenii și ideologiile Europei răsăritene și occidentale, de o parte și de alta a fostei Cortine de fier.

Ilustrația 1 Traseul Dunării

Drumețiile ajută turiștii să cunoască în mod direct diverse țări și culturi; de aceea, realizarea unor parcursur transfrontaliere de-a lungul Dunării ar trebui să servească nu doar la îmbunătățirea infrastructurii turistice, ci și la întărirea legăturilor dintre toate țările limitrofe acesteia. În plus, vizitatorii ar avea ocazia să își lărgescă orizontul și să trăiască experiența unică a unor drumeții care îi vor purta printr-o varietate de peisaje și regiuni.

Colaborarea dintre Naturefriends International (NFI) și WGD Tourismus reunește și valorifică experiența ambilor parteneri în domeniul dezvoltării durabile a turismului și în managementul de proiect.

Acest lucru vine în sprijinul obiectivului Consiliului UE privind crearea unei politici specifice cu privire la Dunăre, care să vină în întâmpinarea nevoilor sale socio-economice, ecologice și de transport. În special dezvoltarea durabilă a turismului are un efect pozitiv asupra mediului economic, ecologic și socio-economic, ceea ce ajută la obținerea unor beneficii de durată pentru întreaga regiune dunăreană.

1.1. Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării

În iunie 2011, Consiliul European a avizat Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării în vederea lansării celei de-a doua strategii macroregionale.

Țări și regiuni vizate

Strategia macroregională nu vizează doar țările aflate de-a lungul Dunării, ci toate țările aflate în bazinul dunărean: Germania (landurile Baden-Württemberg și Bavaria), Austria, Republica Slovacă, Republica Cehă, Ungaria, Slovenia, Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, România, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina (Odessa, Lviv, oblasturile Transcarpatia și Cernăuți).

Cei patru piloni ai strategiei

Comisia Europeană a stabilit patru piloni și unsprezece domenii prioritare care formează esența strategiei sale privind Dunărea:

- interconectarea regiunii Dunării: mobilitate, energie durabilă, cultură, turism ș.a.m.d.;
- protejarea mediului în regiunea Dunării: calitatea apelor, prevenirea riscurilor, biodiversitate și peisaje etc.;
- creșterea prosperității în regiunea Dunării: cunoștințe, educație, investiții în oameni și în competențe, etc.;
- consolidarea regiunii Dunării: capacitate instituțională și cooperare, securitate și siguranță.

Grupul de coordonare a PAC 3 (domeniul prioritar „turism și cultură”) a definit șapte ținte principale, dintre care una se referă la „realizarea de noi produse turistice ecologice”. Astfel, se poate considera că un proiect în domeniul

turismului de drumeție contribuie în mod direct la punerea în aplicare a Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării.

1.2. Scopuri și metodologie

Principalul scop al lucrării de față este culegerea de date privind infrastructura necesară drumețiilor care există deja în țările cu ieșire la Dunăre, de la izvoare până la Deltă.

Mai mult, prezentul raport reprezintă fundamentul proiectului „Danube Hike - turismul de drumeție de-a lungul Dunării”, care a fost lansat la 1 martie 2012 și beneficiază de susținerea Comisiei Europene, prin Direcția Generală Întreprinderi și Industrie. Acest proiect este menit să sensibilizeze oamenii cu privire la turismul de drumeție de-a lungul Dunării, să contribuie la schimbul de experiență în domeniu între țările dunărene și, în plus, să ajute la aplicarea unor criterii de calitate în vederea unui turism de drumeție durabil de-a lungul fluviului. Scopul general al proiectului este să pună bazele unei cooperări transfrontaliere cu beneficii pentru toate părțile interesate aflate pe traseul Dunării.

În iulie 2011, WGD Tourismus GmbH și Naturefriends International au elaborat un chestionar axat pe informații despre infrastructura necesară drumețiilor, obiectivele și reperele turistice importante, motivațiile excursioniștilor și date de bază privind turismul, pe care l-au trimis tuturor țărilor limitrofe Dunării. În plus, unele informații lipsă au fost culese prin intermediul sondajelor telefonice sau prin e-mail și cercetate pe internet în vederea completării raportului. Ulterior, informațiile au fost analizate și sintetizate în lucrarea de față.

2. SITUAȚIA GENERALĂ PE ȚĂRI

Accesul la turismul de drumeție este diferit în fiecare țară aflată de-a lungul Dunării. Unele țări exploatează deja o parte a potențialului acestei regiuni unice, în timp ce altele sunt încă în curs de dezvoltare a strategiilor turistice și a infrastructurii în zonele limitrofe Dunării. Astfel, s-a realizat o vedere de ansamblu asupra situației curente în fiecare dintre cele zece țări dunărene.

2.1. Germania

În Germania, societatea ARGE Deutsche Donau este însărcinată cu promovarea regiunii dunărene a Germaniei.

Această organizație a realizat oferta „Drumeții fără bagaje de-a lungul Dunării”, cu pornire din Donaueschingen și sosire la Passau.

Există și alte zone propice drumețiilor sau trasee care se intersectează cu regiunea Dunării (de exemplu ruta Donau-Zollernalb-Weg de lângă Sigmaringen, Drumeții în zona Bad Gögging sau traseul Jurasteig).

Majoritatea excursioniștilor provin din zonele învecinate, mai apropiate sau mai îndepărtate. Principalele țări de proveniență a drumeților străini sunt Austria, Elveția, Franța și Țările de Jos.

Din punctul de vedere al duratei șederii, predomină călătoriile de o zi fără înoptare. Majoritatea excursioniștilor sosesc cu automobilul propriu.

Importanța turismului în regiunea dunăreană a Germaniei este medie spre mare, iar birourile de informare turistică sunt numeroase și ușor de găsit (www.deutsche-donau.de/Informationen/Staedte-Kultur).

Zona propice drumețiilor care urmează neîntrerupt cursul Dunării în Germania ar putea fi optimizată prin standardizarea marcajelor turistice, a popasurilor, a hărților și a datelor GPS, prin realizarea unui proiect de clasificare și acordare de etichete de calitate pentru unitățile de cazare care îndeplinesc cerințele excursioniștilor, precum și prin posibilitatea de a rezerva pachete de drumeții.

Ilustrația 2 Defileu al Dunării în Germania

2.2. Austria

În Austria, infrastructura necesară drumețiilor este de foarte bună calitate, de-a lungul Dunării existând porțiuni întinse care sunt bine dezvoltate pentru astfel de circuite. Organizațiile care răspund de dezvoltarea și întreținerea traseelor sunt WGD Tourismus GmbH și Donau Niederösterreich Tourismus GmbH.

În Austria Superioară există ruta Donausteig, care în cea mai mare parte

Ilustrația 3 Donausteig – Cotul Dunării la Schlögen

urmează ambele maluri ale fluviului. Pe malul nordic, aceasta pornește din orașul bavarez Passau, continuând prin Linz către regiunea Strudengau pentru a se încheia la St. Nikola. Pe malul sudic, ruta Donausteig pornește din Passau și se sfârșește la Enns, trecând prin Linz. Traseul este împărțit în 23 de etape. Există 40 de circuite care permit părăsirea

parcursului principal pentru a descoperi împrejurimile regiunii Dunării. Pe ruta Donausteig excursioniștii găsesc marcaje standardizate, indicatoare și popasuri cu panouri informative și cu același mobilier Donausteig. Gazdele și unitățile de cazare calificate oferă excursioniștilor facilități adaptate nevoilor acestora (www.donau-steig.com).

În Austria Inferioară, traseul Welterbesteig Wachau urmează ambele maluri ale Dunării între Melk și Krems. Indicatoarele și marcajele standardizate permit excursioniștilor să se bucure de experiența drumețiilor în ambele direcții (www.welterbesteig.at).

Drumul austriac al Sfântului Iacob poartă pelerinii de la Wolfsthal la Viena, Krems și Melk în Austria Inferioară, continuând în Austria Superioară pe lângă Enns și părăsind zona Dunării la Wilhering după ce trece prin Linz.

Deoarece nu există o organizație/instituție însărcinată cu infrastructura, reînnoirea indicatoarelor și a marcajelor etc., societatea Donau Niederösterreich Tourismus GmbH s-a ocupat de dezvoltarea unor porțiuni ale Drumului Sfântului Iacob din Austria Inferioară. În Austria Superioară, Drumul Sfântului Iacob se intersectează cu ruta Donausteig pe malul sudic al Dunării (www.jakobswege-a.eu); totuși, deoarece Drumul Sfântului Iacob este marcat într-un singur sens (în amonte), este evident că acesta nu reprezintă o opțiune ideală de conectare a traseelor austriece.

În noiembrie 2011, societatea Danube NÖ GmbH a inițiat un proiect de creare a unor poteci pentru drumeții în zona Nibelungen (Nibelungengau), de la Sarmingstein (Austria Superioară) la Emmersdorf (Austria Inferioară) în nord și de la Ybbs la Melk în partea de sud.

Ilustrația 4 Traseul Welterbesteig Wachau

Principalul scop în Austria este realizarea unui traseu continuu pentru drumeții de-a lungul Dunării și garantarea unei calități constante a marcajelor/indicatorilor și a infrastructurii. În 2012 se vor face mai mulți pași în direcția dezvoltării acestui parcurs continuu de-a lungul fluviului.

În zonele amenajate pentru drumeții în Austria se poate ajunge ușor cu ajutorul transportului public (mai ales cu autobuzul), iar drumețiile pot fi combinate cu croaziere pe Dunăre sau cu deplasări cu trenul. Întrucât traseele Welterbesteig și Donausteig au fost inaugurate abia în 2010, încă nu sunt disponibile statistici și evaluări pe termen lung referitoare la excursioniști.

2.3. Slovacia

În Slovacia, Dunărea parcurge 172 km de la Bratislava la Esztergom. Pe drum, Dunărea străbate trei regiuni ale Slovaciei: Bratislava, Trnava și Nitra, fiecare regiune purtând numele celui mai mare oraș de pe teritoriul său. Turiștii sunt atrași nu doar de orașul Bratislava, ci și de vechile mori și de frumoasele păduri ale luncilor inundabile de lângă Dunăre.

Turismul de drumeție reprezintă o componentă deosebit de promițătoare a industriei turistice din Slovacia: lungimea totală a potecilor marcate depășește 14 000 km. Peste 95% dintre aceste trasee se găsesc în zona de deal a țării (<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=119830>).

Ilustrația 5 Drumeție în Slovacia

Drumețiile sunt populare în Slovacia datorită rețelei europene de cărări de lung parcurs, mai ales datorită cărării E8 care traversează regiunile Bratislava și Trnava (slovakiaholi-days.org/walking.htm). Cărarea este întreținută de Clubul Turistic Slovac, însă din cauza lipsei de resurse financiare nu s-a putut realiza nicio inițiativă de dezvoltare a turismului de drumeție. În acest moment, principalele atracții pentru excursioniști sunt regiunea Bratislava și regiunea Štúrovo. Regiunea Dunării (cu excepția Bratislavei) este populară în special în rândul clienților mai puțin înstăriți, ca destinație de vacanță ieftină. În ceea ce privește turiștii străini, zona este vizitată doar de călători cu buget redus din Republica Cehă și de turiști din Ungaria vecină - deseori datorită legăturilor etnice cu această regiune (Strategia transnațională de dezvoltare teritorială durabilă a zonei Dunării, cu accent pe turism, 2010).

2.4. Ungaria

Porțiunea ungară a Dunării se întinde pe 417,20 km. Cele mai importante orașe de pe Dunăre sunt Győr, Komárom, Esztergom (*Strigoniu*), Visegrád, Szentendre, Budapesta, Dunaújváros, Kalocsa, Baja și Mohács. Recent, UNESCO a declarat

Ilustrația 6 Traseu pentru drumeții într-o pădure din Ungaria

Marea Câmpie aflată de-a lungul Dunării, împreună cu zona Hortobágy Puszta, sit al patrimoniului mondial (www.danube-river.org/de/ungarn).

Traseul național albastru, ce face parte din cărarea E4 a rețelei europene de cărări de lung parcurs, oferă o infrastructură bine dezvoltată pentru turismul de drumeție din Ungaria, apreciată atât de către excursioniștii ungari, cât și de cei străini datorită lungii sale tradiții (www.kektura.click.hu/).

Întrucât întreținerea Traseului albastru și a porțiunii ungare din cărarea E4 se află în sarcina asociației Naturefriends din Ungaria, probabil că infrastructura necesară drumețiilor va continua să se dezvolte. Totuși, deoarece nu au existat chestionare pentru Ungaria, există puține informații cu privire la dezvoltarea turismului de drumeție în regiunile dunărene ale acestei țări.

2.5. Croația

Dunărea parcurge aproximativ 134 km de-a lungul graniței dintre Croația și Serbia. Regiunea Slavonia, aflată în partea de nord-est a țării, este dominată de râurile Dunărea și Drau (Drava). Acesta din urmă se varsă în Dunăre la circa 20 km distanță de Osijek.

Croația oferă o rețea amplă de trasee pentru drumeții, cu precădere în regiunile de la Marea Mediterană și pe insule. Cu toate că drumețiile nu reprezintă principala activitate turistică în Slavonia, există potențial pentru colaborare în acest sens. Nu s-au putut obține informații despre excursioniști prin intermediul chestionarelor.

Ilustrația 7 Dunărea în Croația

Biroul Internațional de Cooperare, TINTL și asociațiile de agroturism și cicloturism din Croația se numără printre membrii Centrului de Competență al Dunării, ceea ce înseamnă că infrastructura necesară drumețiilor are potențialul de a se dezvolta în cadrul proiectului de drumeții și ciclism al CCD (danubecc.org/index.php?pg=list-of-members).

2.6. Serbia

Dunărea pătrunde în Serbia pe lângă Bezdán, continuă de-a lungul graniței cu Croația și curge înspre Novi Sad și Belgrad, pentru a părăsi în cele din urmă țara lângă localitatea Ram. În Serbia, fluviul străbate opt regiuni și parcurge o distanță totală de 587 km. Aceste regiuni sunt: Zapadna Bačka,

Ilustrația 8 Excursionistă în Novi Sad, Serbia

Južna Bačka, Srem, Belgrad, Južni Banat (*Banatul de Sud*), Podunavlje, Braničevo și Bor.

În 2007, Serbia s-a alăturat Asociației pietonilor. Potrivit Organizației Naționale a Turismului din Serbia, țara este străbătută de traseele pietonale E4 și E7. Acestea le permit turiștilor să descopere atât partea estică a Serbiei cât și pe cea vestică, să

ajungă pe jos la cele mai importante obiective, să cunoască oameni și peisaje. Căările E4 și E7 sunt punctate de atracții majore precum Porțile de Fier, străbat parcul național Fruška Gora și leagă între ele mănăstiri ortodoxe celebre (www.visitserbia.org/i2.php?modid=609&p=readdesc&infoid=766&portalid=1).

Conform sondajului, majoritatea excursioniștilor care vizitează regiunea dunăreană a Serbiei provin din împrejurimi și petrec aici câte o singură zi. Drumeții care vin din țările vecine reprezintă doar o minoritate.

2.7. Bulgaria

În Bulgaria, fluviul Dunărea formează granița cu România și se întinde pe 471 km. Dunărea este singurul curs de apă navigabil din întreaga țară (www.bulgarien-web.de/Geographie.84.0.html). Acesta străbate șapte dintre regiunile țării: Vidin, Montana, Vrața, Plevna, Veliko Tărnovo, Ruse și Silistra (www.thybo.net/bulgarien/thumbs/BGRegion.gif).

Ilustrația 9 Dunărea la Rusenski Lom, în Bulgaria

Datorită faptului că în Bulgaria există multe lanțuri muntoase, și anume Rila, Pirin, munții Balcani, munții Rodopi, Sredna Gora și Vitoșa (în apropierea Sofiei), țara oferă o infrastructură bine dezvoltată pentru drumeții. De asemenea, căările E3 și E4 ale rețelei europene de căări de lung parcurs traversează țara în partea nordică și respectiv sudică

(www.era-ewv-ferp.com/index.php?page_id=29). Balcanii de Vest, în special, oferă o rețea distinctivă de trasee pentru drumeții.

Conform chestionarelor primite, excursioniștii sosesc în principal din zonele învecinate, mai apropiate sau mai îndepărtate, și petrec în regiune între una și trei zile. Nu au fost furnizate răspunsuri omogene privind principala țară de proveniență a acestora, dar cel mai des au fost menționate Franța, Grecia și Italia.

2.8. România

În România, Dunărea trece prin 12 județe: Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Galați, Giurgiu, Călărași, Constanța, Ialomița, Brăila și se varsă în Marea Neagră în zona orașului Tulcea. Această macroregiune a Dunării se caracterizează printr-o foarte mare diversitate lingvistică, etnică și religioasă. În analiza efectuată pentru România în contextul proiectului transnațional

DATOURWAY, a cărui misiune este dezvoltarea turismului în secțiunile de mijloc și inferioară ale fluviului, se afirmă că regiunea se confruntă cu problema accesibilității insuficiente și cu o rețea de transport slab dezvoltată.

Ilustrația 10 Traseul Deltei Dunării

În România există trasee pentru drumeții în zonele protejate aflate de-a lungul Dunării:

- Parcul Natural Porțile de Fier
- Parcul Natural Comana
- Parcul Natural Balta Mică a Brăilei
- Rezervația Biosferei Delta Dunării

Zona Porțile de Fier se află la granița dintre România și Serbia, pe malul românesc găsindu-se Parcul Natural Porțile de Fier. Parcul Natural Comana se află în apropiere de București, la circa 40 km sud față de oraș, și reprezintă a treia zonă umedă a României, respectiv a doua din punct de vedere al biodiversității. Pe măsură ce se apropie de Marea Neagră, Dunărea traversează încă două zone protejate: Parcul Natural Balta Mică a Brăilei și Rezervația Biosferei Delta Dunării, care întâmpină vizitatorii cu peisaje încântătoare.

În vederea încurajării turismului în natură, înainte de sfârșitul anului 2011 a fost realizată o analiză a drumurilor verzi care se întind de-a lungul Dunării în România, elaborată cu sprijinul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului din România în cadrul proiectului DATOURWAY. Aceasta a fost finalizată și publicată pe site-ul proiectului (DATOURWAY, analiza națională a strategiei teritoriale în domeniul turismului; Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului din România).

Principalele țări de proveniență a turiștilor sosiți în România sunt Germania, Italia, Franța, SUA, Austria, Regatul Unit/Irlanda, Rusia și Ungaria. Se preconizează că numărul de turiști va crește în anul viitor.

2.9. Moldova

Dunărea ajunge în Moldova lângă Cahul, în această țară bazinul său întinzându-se pe circa a doar 340 m. În Moldova, aproximativ 1 milion de oameni trăiesc în zona bazinului Dunării, dar așezările reprezintă doar 8% din suprafața regiunii. În zona orașului Cahul, mai precis în bazinul inferior al Prutului și la distanță de doar 20 - 30 km de confluența acestuia cu Dunărea se găsesc lacurile Manta și Beleu (www.icpdr.org/icpdr-pages/moldova.htm).

Principalele țări de proveniență a turiștilor sunt România și Turcia, urmate de

Ilustrația 11 Dunărea în Moldova

Rusia, Ucraina și Italia (www.tur.md/eng/section/762/). Potrivit site-ului oficial al Republicii Moldova, principalele forme de turism practicate în țară sunt de natură rurală, constând mai ales în turismul viticol, cultural și balnear (www.moldova.md/en/turism/). Nu s-au putut obține informații despre excursioniști prin intermediul chestionarelor. Cu toate că lipsește infrastructura necesară drumețiilor, sectorul turismului rural și viticol prezintă un potențial

care poate conduce la dezvoltarea în special a turismului de drumeție. Și pentru turismul ecologic există un mare potențial în regiune, dat fiind că țara numără zeci de rezervații peisagistice în care se poate practica turismul de drumeție, cu precădere în rezervațiile Pădurea Domnească, Plaiul Fagului, Codrii, Saharna, Țipova și Trebujeni.

2.10. Ucraina

Dunărea pătrunde în Ucraina în apropiere de lacul Cahul, în regiunea Odessa, după care se îndreaptă spre Rezervația Delta Dunării înainte de a se vărsa în Marea Neagră. Orașele Reni și Ismail sunt așezate chiar pe Dunăre. Faptul că granița dintre România și Ucraina trece prin Rezervația Delta Dunării face ca vizitarea rezervației dinspre ambele maluri să fie o experiență atât naturală, cât și culturală. Excursioniștii din regiunea Odessa sosesc în principal din împrejurimi, puțini dintre ei venind din Rusia sau din alte țări. Ca mijloace de transport se pot folosi în egală măsură autobuzul, autocarul și trenul. Durata de ședere este de aproximativ 2-3 zile. Cu toate acestea, chestionarele completate dovedesc că drumețiile nu reprezintă o activitate importantă în zonă.

Ilustrația 12 Pelicani în Ucraina

În plus, din răspunsurile primite pe parcursul

analizei reiese că turismul sportiv din fosta URSS consta în turism pietonal, acvatic, ciclist, montan și speologic. Drumețiile se practică destul de mult în Crimeea și munții Carpați, dar nu au luat amploare în regiunea Deltei Dunării din cauza lipsei infrastructurii (cauzată de faptul că, în era sovietică, vizitarea regiunii era împiedicată de situarea acesteia pe graniță). Din acest motiv, nu există trasee marcate și nici o structură bine dezvoltată de unități de cazare. Cu toate acestea, regiunea își pune mari speranțe în dezvoltarea turismului de drumeție, care ar putea schimba situația.

3. CONCLUZII

Dat fiind faptul că numărul de chestionare primite din Ungaria, Slovacia, Moldova și Croația a fost foarte redus sau inexistent, informațiile au provenit în cea mai mare parte de la parteneri sau din cercetările efectuate pe internet. Dimpotrivă, Austria, Germania și Bulgaria au transmis un număr mare de chestionare, informațiile provenite din aceste țări contribuind la formarea unei imagini mai clare asupra situației curente. Alte informații utile au fost furnizate de România, care a transmis o analiză a proiectului DATOURWAY. De asemenea, măsura în care s-a răspuns la chestionare a fost extrem de diferită. În timp ce unele instituții și unii parteneri au depus eforturi considerabile pentru a răspunde, alții nu ne-au transmis site-uri internet sau informații în limba engleză. În ceea ce privește broșurile și materialele suplimentare, trebuie remarcat faptul că persoanele interviewate din Austria și Germania au trimis multe broșuri. De asemenea, Bulgaria, Serbia și România au trimis ilustrații, hărți și alte materiale. Ținând cont de faptul că între răspunsuri s-au înregistrat diferențe mari, se poate presupune că interesul, infrastructura turistică și informațională, dar și diferențele lingvistice au avut o influență majoră asupra ratei de răspuns.

S-a constatat că toate țările au în comun atracții turistice, peisaje naturale încântătoare și o cultură interesantă de-a lungul Dunării, acestea meritând crearea unui traseu pentru drumeții de-a lungul fluviului. În ceea ce privește traseele existente, gradul de dezvoltare a acestora diferă foarte mult de la o țară la alta. Germania și Austria exploatează deja potențialul turismului de drumeție de-a lungul Dunării, având infrastructură și oferte de excursii, croaziere și ciclism. În plus, comunitățile aflate în apropierea traseelor se implică în întreținerea și promovarea acestora prin oferte. Dar există potențial și în țări precum Ungaria, Slovacia și Serbia, care pot exploata cărările europene de lung parcurs. În ceea ce privește marcajele, în fiecare țară se găsesc diverse trasee marcate diferit. De aceea, utilizarea unor marcaje similare sau identice ar fi un avantaj care ar facilita cooperarea transfrontalieră. Când privește hărțile și broșurile, baza existentă depinde în mare măsură de gradul de utilizare în scopuri turistice a zonelor limitrofe Dunării. Astfel, Austria și Germania pun la dispoziție un număr mare de broșuri și practică marketingul transfrontalier. Aceasta ar putea motiva și alte țări dunărene să își combine eforturile de marketing pentru a promova regiunea Dunării. Toate țările oferă cazare, cu o diferență minoră dată de faptul că

majoritatea unităților nu sunt destinate în mod special excursioniștilor. Totuși, au fost identificate câteva organisme de certificare ce ar putea pune bazele unei etichete comune acordate unităților de cazare pentru excursioniști. Referitor la tururi și pachete turistice, trebuie menționat faptul că drumețiile formează oferta de bază a numeroși operatori de turism la nivel național și internațional. Și profesia de ghid face obiectul unor asociații naționale de drumeții. Faptul că traseele internaționale sunt date în întreținere asociațiilor naționale de drumeție, în cadrul European Ramblers' Association (*Asociația europeană de turism pedestru*), ar putea prezenta un mare potențial pentru crearea unui traseu de drumeție comun.

Cu toate acestea, realizarea unui traseu de drumeție transfrontalier poate fi abordată în principal prin conectarea traseelor din Germania și Austria, precum și - parțial - a celor din țări precum Ungaria, Slovacia sau Croația și din regiunea Deltei Dunării. Din perspectiva combinației între drumeții, ciclism și croaziere, există potențial pentru crearea și extinderea ofertelor transfrontaliere curente. În plus, implicarea regiunilor propice drumețiilor aflate de-a lungul Dunării joacă un rol major în sensul instituirii unor etichete, standarde de calitate, indicatoare și sisteme de certificare a unităților de cazare care să fie comune acestor regiuni. Eventuala colaborare dintre Wanderbares Deutschland, pensiunile de pe ruta Donausteig, Asociația pentru Turism Alternativ din Bulgaria și Uniunea pentru Turism Ecologic ar facilita crearea unui sistem de certificare reciprocă a unităților de cazare durabile pentru excursioniști aflate de-a lungul traseelor de drumeție transfrontaliere. În plus, cooperarea internațională cu asociațiile de excursioniști precum European Ramblers' Association ar ajuta și mai mult la crearea de trasee și indicatoare transfrontaliere.

Majoritatea țărilor au declarat că sunt motivate să colaboreze la nivel transfrontalier și dornice să își îmbunătățească infrastructura necesară drumețiilor. Nu trebuie uitate nici proiectele de colaborare transfrontalieră axate pe turismul ciclist sau de drumeții. În acest sens, colaborările existente între țări - precum ruta Donausteig sau proiectele lansate de Uniunea Europeană, de exemplu programul transfrontalier IEVP - au potențialul de a integra drumețiile transfrontaliere de-a lungul Dunării.

Lucrarea de față este menită, printre altele, să sublinieze potențialul turismului de drumeție de-a lungul Dunării. În plus, interconectarea infrastructurii existente, crearea unor oferte de excursii inovatoare, aplicarea unor

standarde comune și prezența pe internet ar trebui să reprezinte pașii următori pe calea dezvoltării turismului de drumeție dincolo de granițe. Producerea și distribuirea acestui raport și a unei broșuri vor contribui de asemenea la informarea oamenilor în limbi și în țări diferite. Mai mult, în cadrul unei conferințe internaționale pe tema drumețiilor se vor pune bazele unei strategii comune de marketing și se vor prezenta toate rezultatele proiectului DanubeHIKE.

Este de dorit ca toate țările limitrofe Dunării să își reunească experiența și know-how-ul în vederea asigurării unui nivel de calitate constant pentru traseele de drumeții existente de-a lungul întregului fluviu. Mai departe, acest lucru ar trebui să conducă la consolidarea turismului durabil în bazinul Dunării, fiind astfel unul dintre primii pași înspre aplicarea Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării. Pe scurt, toate aceste aspecte reflectă faptul că există un mare potențial de stabilire a unui obiectiv comun: extinderea ofertei și crearea de standarde care să se aplice drumețiilor transfrontaliere în țările dunărene.

4. ANEXĂ

4.1. Surse și bibliografie

Brämer, Rainer (2010), Wandern 2010 – Aktuelle Studien im Kurzüberblick.
www.wanderforschung.de

Zolles & Edlinger; Comisia de turism pentru regiunea Dunării (2009), Der Donau Radweg – Eine touristische Bestandsaufnahme

Zolles & Edlinger (2011), Danube Travel - Optimierung des erdverbundenen, öffentlichen Verkehrs für den Tourismus im Donauraum

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare din România (încă indisponibil), DATOURWAY, Analiza națională a strategiei teritoriale în domeniul turismului

Ministerul Economiei, Energiei și Turismului din Bulgaria (încă indisponibil), Destination: Danube Bulgaria

Conversație personală cu Beatrix și Florian Weichselbaum; mai multe informații la <http://donauwelle2011.wordpress.com>

Informații suplimentare atașate chestionarelor: hărți și informații regionale din Novi Sad, Serbia; Walking in the Danube Delta (informații primite din partea Salix Tours); hărți ale parcului natural Rusenski Lom și ale regiunii Balcanilor occidentali, Bulgaria

Altele: informații suplimentare transmise prin e-mail

4.2. Ilustrații

Ilustrația 1: www.interact-eu.net/danube_region_strategy/danube_strategy/285/3928

Ilustrația 2: Straße der Kaiser und Könige/Wilkin Spitta

Ilustrația 3: Donau OÖ/Weissenbrunner

Ilustrația 4: Christian Bogner

Ilustrația 5: www.infohub.com/images/tours/1_12653_2.jpg

Ilustrația 6: www.123rf.com/photo_1696708_green-forest-in-hungary-with-stairs-and-a-fallen-tree.html

Ilustrația 7: www.wildlifeextra.com/resources/listing/world/europe/croatia_danube@body.jpg

Ilustrația 8: primită de la un partener din Novi Sad, Serbia

Ilustrația 9: primită de la un partener din Rusenski Lom, Bulgaria

Ilustrația 10: NFI

Ilustrația 11: v19.lscache4.c.bigcache.googleapis.com/static.panoramio.com/photos/original/40260437.jpg

Ilustrația 12: assets.panda.org/img/greatwhitepelicans_360501.jpg

4.3. Puncte de contact pentru turismul pe Dunăre și/sau de drumeție

Țara	Persoană/punct de contact
Germania	ARGE Deutsche Donau Uly Koch E-Mail: info@deutsche-donau.de www.deutsche-donau.de
Austria	WGD Tourismus GmbH Petra Riffert E-Mail: info@donauradweg.at www.danube.at
Republica Slovacă	Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Dezvoltării Regionale din Slovacia Livia Bertokova E-Mail: livia.bertokova@mindop.sk www.mindop.sk
Ungaria	Ministerul Economiei Naționale din Ungaria Olivier Fodor E-Mail: ugyefelszolgalat@ngm.gov.hu www.kormany.hu
Croația	Consiliul Național de Turism din Croația Nico Bulic E-Mail: ured.direktora@htz.hr http://croatia.hr
Serbia	Centrul Dunărean de Competență Boris Camernik E-Mail: boris.camernik@danubecc.org www.danubecc.org
Bulgaria	Ministerul Economiei, Energiei și Turismului din Bulgaria Hristomir Hristov E-Mail: e-docs@mee.government.bg www.mi.government.bg
România	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului din România, Direcția Dezvoltare Turistică Octavian Arsene E-mail: octavian.arsene@mdrt.ro www.mdrf.ro

Moldova	Agencia Turismului a Republicii Moldova E-Mail: info@turism.gov.md http://turism.gov.md
Ucraina	Administrația de stat a oblastului Odessa E-Mail: iac@odessa.gov.ua http://oda@odessa.gov.ua/